

Ξενοφώντος *Ἑλληνικά*, 2.2.§20-23

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

2. Ο Ξενοφώντας αξιοποιεί τις δυνατότητες που του παρέχει η αρχαία ελληνική γλώσσα, ώστε να διακρίνεται μία διαβάθμιση ανάμεσα στους τέσσερις προκαταρκτικούς όρους και στον βασικό όρο της συνθήκης ειρήνης. Πιο συγκεκριμένα, οι τέσσερις προκαταρκτικοί όροι της ειρήνης παρουσιάζονται με μετοχές (*καθελόντας, παραδόντας, καθέντας, νομίζοντας*) ενώ ο πέμπτος με απαρέμφατο (*ἔπεσθαι*) το οποίο έχει ρόλο ρήματος στην πρόταση και δηλώνει όρο/συμφωνία, καθώς συντάσσεται με το *ἐφ' ᾧ*. Επομένως, ως πιο σημαντικός όρος παρουσιάζεται η υποχρέωση των Αθηναίων να ακολουθούν τους Λακεδαιμόνιους σε κάθε τους ενέργεια και στην ξηρά και στη θάλασσα. (μονάδες 4)

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να επιλέξει δύο από τους παρακάτω τέσσερις προκαταρκτικούς όρους:

- α) Τα Μακρά Τείχη ήταν σημαντικά, καθώς προστάτευαν τη συγκοινωνία Αθήνας και Πειραιά και εξασφάλιζαν τη συνεχή πρόσβαση των Αθηναίων στη θάλασσα και την αξιοποίηση της ναυτικής υπεροπλίας τους. β) Οι τριήρεις αποτελούσαν από τους Περσικούς πολέμους τα απόρθητα «ξύλινα τείχη» των Αθηναίων. Συνεπώς, η παράδοση των πλοίων στους εχθρούς σήμαινε και την ουσιαστική παράδοση της πόλης και τη στρατιωτική της αποδυνάμωση. γ) [Κατά τα χρόνια της δημοκρατίας στην αρχαία Αθήνα, το πολίτευμα προστατευόταν με τον εξοστρακισμό όσων επιβουλευόνταν τη λειτουργία του. Επρόκειτο, λοιπόν, για πολιτικά πρόσωπα κυρίως ολιγαρχικών πεποιθήσεων που είχαν ισχύ και επιρροή στο πλήθος.] Η επιστροφή από την εξορία εκείνων των πολιτικών προσώπων που είχαν ολιγαρχικές πεποιθήσεις σήμαινε τη δυνατότητα να οργανωθεί η φιλολακωνική πολιτική παράταξη που θα αναλάμβανε μελλοντικά την εξουσία στην Αθήνα. δ) Θεωρώντας τον ίδιο εχθρό και φίλο με τους Σπαρτιάτες, οι Αθηναίοι έχαναν την ανεξαρτησία της εξωτερικής τους πολιτικής και μετατρέπονταν σε δύναμη που ήταν υποχρεωμένη να υιοθετεί τα συμφέροντα της

Σπάρτης. Με τον όρο αυτό, δηλαδή, ολοκληρωνόταν η υποδούλωση της Αθήνας. (μονάδες 6)

3. Οι Αθηναίοι βρίσκονται σε κατάσταση λιμού· κάτι που έχει προκαλέσει ήδη πολλούς θανάτους. Η πολιορκία που απομόνωσε την Αθήνα και στερούσε την πόλη από τον ανεφοδιασμό καθώς και η μακροχρόνια αναμονή των εξελίξεων, προκάλεσαν στον πληθυσμό πιεστικές συνθήκες και την ανάγκη επίλυσης του προβλήματος με κάθε κόστος (μονάδες 5). Έτσι, αν και υπάρχουν κάποιοι που δεν δέχονται τους όρους, οι περισσότεροι Αθηναίοι επιζητούν πλέον τη συνθηκολόγηση. Η εφαρμογή των όρων, μάλιστα, γίνεται με μουσικές και τρόπο που θυμίζει γιορτή σαν λύτρωση από τα δεινά του πολυετούς πολέμου (μονάδες 5).
4. Ο Θηραμένης, όταν οι πρέσβεις επιστρέφουν από τη Σπάρτη στην Αθήνα, έχει ηγετικό ρόλο και ξεχωρίζει, καθώς είναι ο μόνος που κατονομάζεται από τον Ξενοφώντα. Επηρεάζει τις εξελίξεις, όταν ανακοινώνει τους όρους της ειρήνης στους Αθηναίους. Τους προτείνει ρητά να συνθηκολογήσουν και μάλιστα φαίνεται να παρουσιάζει μόνον ένα από τους όρους, την κατεδάφιση των τειχών (μονάδες 5). Στο μεταφρασμένο απόσπασμα δεν έχει τον κύριο ρόλο, αλλά υποσκελίζεται από τον Κριτία, που είναι εκδικητικός και πιο κυνικός. Έτσι, ενώ ο Κριτίας επιμένει να ασκεί βία και να σκοτώνει πολιτικούς αντιπάλους και δημοφιλή πρόσωπα, ο Θηραμένης παρουσιάζεται πιο μετριοπαθής και σώφρων. Απορρίπτει την αναίτια βία εναντίον όσων δεν τους έβλαψαν σε τίποτα, και αρκείται στην κυριαρχία και τη δημοτικότητα που είχαν ήδη αποκτήσει (μονάδες 5).
6. *έπανεφερε... Είσιόντα... αυτόν... ἄπρακτος ἦκοι*
7. α) δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση, αντικείμενο στη μετοχή **φοβούμενοι**, β) δευτερεύουσα ειδική πρόταση, αντικείμενο στη μετοχή **λέγων**, γ) υποκείμενο της (απόλυτης) μετοχής **Ἀντειπόντων**, δ) υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα **ἔδοξε** (τελικό απαρέμφατο) ε) ετερόπτωτος επιρρηματικός προσδιορισμός (δοτική) του τρόπου στο **κατέσκαπτον**.

*Οι παρατηρήσεις 1, 5, 8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12253.